МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
Одеського державного екологічного університету
(10-17 травня 2023 р.)

ОДЕСА
Одеський державний екологічний університет
2023

Секція «ЗЕМЛЕУСТРІЙ І КАДАСТР»

Скалозуб М.Ю., ст. гр. Ем-21
Науковий керівник: Кирнасівська Н.В., к. геогр. н., доц.
Кафедра агрометеорології та агроекології

ШКОДА, ЗАПОДІЯНА ЗЕМЛЯМ: СПОСОБИ ФІКСАЦІЇ

Шкода, заподіяна землям, є однією з найбільш критичних видів шкоди довкіллю. Забруднення і деградація земель поширюється неконтрольовано в інші середовища: у підземні води, річки, водойми, атмосферне повітря на інші земельні ділянки та навіть на рослинницьку продукцію. Локалізувати, зупинити та усунути поширення технічно доволі важко і дорого. З іншого боку, виконати технічну оцінку шкоди та збитків землям, завдання легше, порівняно з іншими видами оцінок шкоди довкіллю. Тому що, земля – це ресурс з відомою ринковою вартістю. Забруднення, засмічення, ерозію та інші наслідки можна виміряти у фізичних величинах. Існує багато нормативних документів для виконання вимірювань, відбору проб, інструментальних досліджень - це національні і міжнародні стандарти (ДСТУ, ISO) методики для вимірювальних лабораторій, методики для агрохімічної паспортизації ґрунтів сільськогосподарських угідь. Існує багато нормативних документів.

В законодавстві термін «земля» включає два поняття: територія, ділянка (земельна ділянка) та ґрунт, тобто верхній шар землі, без прив'язки до глибини. За законодавством технічна оцінка шкоди, заподіяна землям, здійснюється у таких випадках:

1. Забруднення земель хімічними речовинами. Відповідальний орган влади: Державна екологічна інспекція.
2. Засмічення земель промисловими, побутовими та іншими відходами, сторонніми предметами. Відповідальний орган влади: Державна екологічна інспекція.
3. Радіоактивне забруднення. Відповідальні органи влади: Державна інспекція ядерного регулювання України, у зоні відчуження ЧАЕС – Державне агентство України з управління зоною відчуження. Заходи захисту – ДСНС.

Тяжкість наслідків забруднення земель залежить від багатьох факторів. Серед них: цільове призначення земель, їх економічно-суспільна цінність, від забруднюючих речовин, площі забруднення, інтенсивності і глибини. від складності ліквідувати забруднення. За якими ж ознаками можна виявити імовірне забруднення? За запахом, появою забарвлення, появою на значній площі піни, слизу, нафтової плівки, всиханням рослинності. Очевидним забрудненням є наявність на земельній ділянці

відходів, безхазяйних, або розміщених без дозволу сторонніх предметів та матеріалів, плям нафти і нафтопродуктів.

До способів виявлення екологічної шкоди, заподіяної землям відносять:

1. Прямий огляд земельних ділянок, відбирання та дослідження зразків проб ґрунтів.
2. Супутникові знімки, аерофотознімки (дистанційне зондування землі).
3. Оброблення оперативних повідомлень фізичних та юридичних осіб, актів обстежень та інших документів, іншої задокументованої інформації.

Фіксуючи екологічну шкоду потрібно пам’ятати про пряму і гостру небезпеку, яку можна завдати організму через високі дози забруднюючих речовин, вдихаючи або торкаючись до них шкірою. Тому завжди потрібно оцінювати прийнятність ризику та дотримуватися правил безпеки. Наприклад, не потрібно заходити на не розміновану територію, дотримуватися дистанції від імовірного джерела забруднення, правильно зреагувати на різкий запах, якщо спостерігається рідкий виток незрозумілої речовини, відійти на значну відстань і викликати служби з надзвичайних ситуацій. У місці імовірного забруднення не торкатися жодних речовин, предметів, рослин, не намагатися самостійно відбирати проби забрудненого ґрунту рослин тощо.

Отже, як же громадянину, без спеціальних знань, зафіксувати шкоду, заподіяну землям. Для фіксації достатньо буде зробити фото- та відео огляд місця забруднення, засмічення, іншої шкоди землям. Бажано включити також вигляд околиць місця шкоди. Зробити вичерпний запис про місце забруднення, зазначити дату та час, географічну інформацію, запишіть ознаки забруднення, виконайте опис земельної ділянки, на якій відбулося забруднення. Передати зібрані матеріали у руки спеціалістів, подати заяву про правопорушення до Державної екологічної інспекції. Також можна зробити громадську комунікацію – проінформувати населення через засоби масової інформації. Скласти скаргу до органів місцевого самоврядування з приводу виявленої шкоди землям у відповідності до вимог Закону України «Про звернення громадян».

Список використаної літератури

1. Агроекологічний моніторинг та паспортизація сільськогосподарських земель. М.В. Козлов, Н.В. Палапа. За ред. В.П.Патики, О.Г. Тараріко. Київ: Фітосоціоцентр, 2002. 295 с.
2. Агроекологія: посібник. А. М. Фесенко, О. В. Солошенко, Н. Ю. Гаврилович, Л.С.Осипова, В. В. Безпалько, С. І. Кочетова. Харків: ХНТУСГ, 2013. 291 с.